

АРД ДААТГАЛ ХУВЬЦААТ КОМПАНИЙН
ДҮРЭМ
(нэмэлт өөрчлөлт)

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

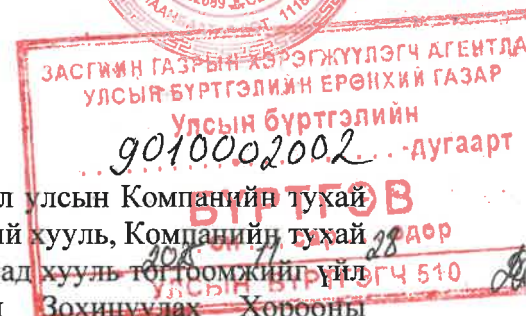
- 1.1. Ард даатгал ХК /цаашид “компани” гэх/ нь Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн дагуу байгуулагдсан Монгол улсын Иргэний хууль, Компанийн тухай хууль, Даатгалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн үйл ажиллагаандаа удирдлага болгон Санхүүгийн Зохихуулах Хорооны зөвшөөрлийг үндэслэн энэ дүрмийн хүрээнд ердийн даатгалын үйл ажиллагаа явуулдаг, бие даасан тайлан тэнцэлтэй, Банкны харилцах данстай, эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах эрхтэй, тусгайлан эд хөрөнгөтэй, өөрийн үйл ажиллагаагаар эрх эдэлж, үүрэг хүлээдэг, үйл ажиллагаанаасаа үүсэн гарах үүргийг эд хөрөнгөөрөө хариуцдаг, шүүх, арбитрын өмнө өөрийн нэрийн өмнөөс оролцдог хуулийн этгээд байх бөгөөд хувьцаа эзэмшигчдийн оруулсан хөрөнгө нь хувьцаанд хуваагддаг нээлттэй хувьцаат компани байна.
- 1.2. Компани нь хуулийн этгээдийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагаа явуулах, гэрээ, хэлцэл хийх зэрэг бүх тохиолдолд ХК гэсэн тэмдэглэгээг хэрэглэнэ.
- 1.3. Компанийн оноосон нэр нь Ард даатгал ХК байх ба англиар “ARD INSURANCE” Joint Stock Company гэж нэрлэнэ.
- 1.4. Компани “Хүчтэй.Хамтдаа.” гэсэн уриа үгтэй байх бөгөөд Компанийн бэлгэдэл тэмдэг нь гэсэн гурван үсгээс бүрдсэн улаан өнгөтэй байх ба хажууд нь Даатгал since 1994 гэж бичсэн байна.
- 1.5. Компанийн албан ёсны хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Д.Сүхбаатарын талбай, Сэнтрал Тауэр, 17 давхар, 1710 тоот; утас: 77200088, www.@arddaatgal.mn, info@arddaatgal.mn.
- 1.6. Компани нь хөрөнгө оруулагч, хувьцаа эзэмшигч, харилцагч, үйлчлүүлэгч, ажиллагсаддаа урамшуулах зорилгоор өөрсдийн урамшуулын оноо АрдКойныг ашиглана. Энэ нь бусад хэлбэрээр урамшуулал олгохыг хориглох заалт болохгүй.
- 1.7. Компани нь Хөрөнгө Оруулагч Үндэстэнг цогцлоох эрхэм зорилготой ажиллана.

ХОЁР. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ

- 2.1. Компани нь Иргэний хууль, Компанийн тухай хууль, Даатгалын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомж, тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр дараах ажил, үйлчилгээг эрхэлнэ. Үүнд:
 - 2.1.1 Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлнэ.
- 2.2. Компани нь өөрийн нэгж салбар, төлөөлөгчийн газрыг байгуулж болох бөгөөд салбар байгуулах хүсэлтийг Санхүүгийн Зохицуулах Хороонд гаргаж, зөвшөөрөл авсан байна.

ГУРАВ. КОМПАНИЙН ҮНДСЭН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1. Компанийн үйл ажиллагаа Монгол улсын Компанийн тухай хууль, бусад хууль тогтоомж болон энэхүү дүрмийн хүрээнд явуулна.

- 3.2. Компани үндсэн үйл ажиллагаандаа мэргэжилдээ туршлагатай, ур чадвартай хүмүүсийг Хөдөлмөрийн хуулинд нийцүүлэн гэрээгээр авч ажиллуулан гэдний цалин урамшил, ажиллах нөхцөлийг тогтооно.
- 3.3. Компани нь хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын өмнө хуулиар өгөгдсөн үүргүүдийг биелүүлнэ.
- 3.4. Компани нь өөрийн бизнес үйл ажиллагаатай холбоотой зүйлийг хуулийн дагуу нууцалж болно.

ДӨРӨВ. КОМПАНИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

- 4.1. Компани нь 200 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 25,000,000 ширхэг энгийн хувьцаатай байна.
- 4.2. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө /дүрмийн сан/ нь 5,000,000,000 /таван тэрбум/ төгрөг байх ба гаргасан хугацааны нэрлэсэн үнийн дүн буюу хувьцаа эзэмшигчдийн худалдан авч эзэмшсэн нийт хувьцааны нэрлэсэн үнийн дүнгээс хувь нийлүүлсэн хөрөнгө бүрдэнэ.
- 4.3. Компани нь хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг дараах байдлаар нэмэгдүүлж, хорогдуулж болно.
 - 4.3.1 Хувьцааны нэрлэсэн үнийг өөрчлөх;
 - 4.3.2 Хувьцаа нэмж гаргах болон худалдан авсан халаасны хувьцааг хүчингүй болгох;

ТАВ. ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ, ХАРИУЦЛАГА

- 5.1. Компанийн энгийн хувьцааг худалдан авч эзэмшсэн этгээд компанийн хувьцаа эзэмшигч болно.
- 5.2. Хувьцаа эзэмшигч нь гэрээ, дүрэм журмын заалтыг хэлбэрэлтгүй сахиж, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж байгаа бол гэрээгээр хүлээсэн үүрэг, хөдөлмөрийн хуулийг чанд биелүүлэх, компанийн үнэт цаас эзэмшиж байгаа этгээд нь өөрийн нэр, оршин суугаа хаяг болон өөрийн эзэмшилдээ байгаа үнэт цаасны тоо, тэдгээр орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн талаар бүртгэл хөтлөх этгээдэд зохих журмын дагуу мэдэгдэх зэрэг үүрэг хүлээнэ.
- 5.3. Компанийн энгийн хувьцаа эзэмшигч нь дараах эрх эдэлнэ.
 - 5.3.1 Хувьцаа эзэмшигчийн хурал зарлах, эчнээ санал хураалт явуулах шийдвэр гаргах үед ТУЗ-өөс тогтоосон “бүртгэлийн өдөр” компанийн хувьцаа эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч хуралд оролцож, хэлэлцэж буй асуудлаар өөрийн эзэмшиж буй хувьцаатай хувь тэнцүүлэн санал өгөх;
 - 5.3.2 ТУЗ-өөс ногдол ашиг олгохоор шийдвэрлэсэн үед эзэмшиж буй хувьцаанд оногдох ногдол ашиг авах, ногдол ашиг олгохоор зарласан боловч хууль журамд заасан хугацаанд олгохгүй бол алданги төлөхийг шаардах;
 - 5.3.3 Компанийг татан буулгах үед Компанийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлд тогтоосон журмын дагуу үндсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хувь хүртэх;
 - 5.3.4 Компаниас нэмж гаргасан хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасыг Компанийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлд заасан журмын дагуу тэргүүн ээлжинд худалдан авах;
- 5.4. Энгийн хувьцааны 5-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа хувьцаа эзэмшигч нь ХЭХ-ын бүрэн эрхийн асуудлаар саналаа хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын хэлэлцэх асуудлын жагсаалтад оруулахаар өмнөх санхүүгийн жил дууссанаас хойш 60 хоногийн дотор компанийн ТУЗ, эсхүл гүйцэтгэх удирдлагад санал гаргах;

- 5.5. Энгийн хувьцааны 10 хувиас дээш хувьцаа эзэмшигч нь компанийн аж ахуй, санхүүгийн үйл ажиллагаанд аудитын шалгалт хийлгэх;
- 5.6. Энгийн хувьцааны 10 хувиас дээш хувьцаа эзэмшиж буй этгээд хувьцаа ээлжит бус хурлыг хуралдуулахаар ТУЗ-д санал хүргүүлэх, ТУЗ энэ саналыг үндэслэлгүйгээр хүлээн аваагүй тохиолдолд өөрөө зарлан хуралдуулах, хувьцаа эзэмшигчдийн хурал зарлагдсан үед хуралд оролцох эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалтыг шаардан гаргуулах;
- 5.7. Энгийн хувьцаа эзэмшигч бүр Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын материалд тусгасан баримт бичиг, мэдээлэл, компанийн санхүүгийн тайлантай улирал бүр танилцах;
- 5.8. Хууль тогтоомж болон энэхүү дүрмээр тогтоосон бусад эрх.
- 5.9. Дор дурдсан асуудлаар гаргасан хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэрийн эсрэг саналтай байсан, эсвэл санал хураалтад оролцоогүй хувь нийлүүлэгч бүр өөрийн эзэмшиж байгаа хувьцааг эргүүлэн авахыг компаниас шаардах эрхтэй. Үүнд:
- 5.9.1 Нийлэх, нэгдэх, хуваах болон хувьцаат компанийг хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болгон өөрчлөх хэлбэрээр компанийг өөрчлөн байгуулах болсон бол;
- 5.9.2 Хэлцэл хийхийн өмнөх сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас дээш зах зээлийн үнэтэй эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийг худалдах, худалдан авах захиран зарцуулах болон барьцаалахтай холбогдсон хэлцэл, компанийн урьд гаргасан энгийн хувьцааны 25 хувиас дээш хэмжээний энгийн хувьцаа, энгийн хувьцаа авах эрхийн бичиг буюу энгийн хувьцаанд хөрвөх үнэт цаас гаргасан зэргээр их хэмжээний хэлцэл хийсэн бол;
- 5.9.3 Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хязгаарласан нэмэлт, өөрчлөлтийг компанийн дүрэмд оруулсан, эсхүл ийм агуулгатай дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг баталсан бол;
- 5.9.4 Нэг хувьцаа эзэмшигч түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хамт компанийн энгийн хувьцааны 75-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа тохиолдолд бусад энгийн хувьцаа эзэмшигчид компанид хувьцаагаа эргүүлэн авахыг шаардах эрхтэй.
- 5.9.5 Хувьцаа эзэмшигч нь компанийн нэрийг хувийн ашиг сонирхолд ашиглах, компанийн ажил хэргийн нэр хүнд, өмч хөрөнгөнд гэм хор учруулж болзошгүй үйлдэл хийхийг хориглоно.

ЗУРГАА. ХУВЬЦАА БУСАД ҮНЭТ ЦААС, ТҮҮНИЙГ ГАРГАХ, ХУДАЛДАХ БОЛОН ЭРГҮҮЛЭН АВАХ

- 6.1. Компани нь гаргасан энгийн хувьцаанаас гадна давуу эрхийн хувьцаа, өрийн бичиг, хувьцаанд хамаарах бусад үнэт цаас гаргаж болно.
- 6.2. Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэрт үнэт цаас гаргах болсон үндэслэл, шалтгаан, гаргах үнэт цаасны төрөл, тоо нэрлэсэн үнэ, үнийн дүн, гаргах хугацаа нөхцөл зэргийг заасан байна.
- 6.3. Компанийн үйл ажиллагааг өргөтгөх, нэмэгдэл хөрөнгийн эх үүсвэр бий болгох зорилгоор компанийн зарласан хувьцааны төрөл болон хэмжээнд багтаан хувьцаа гаргах, гүйлгээнд оруулах асуудлыг ТУЗ шийдвэрлэнэ.
- 6.4. Гаргасан хувьцааны төлбөрийг мөнгөн бус хэлбэрээр хийж болох бөгөөд энэ тохиолдолд хувьцааны төлбөрт хүлээн авч байгаа эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрх оюуны өмчийн үнэлгээг эрх бүхий үнэлгээний байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн ТУЗ шийдвэрлэнэ.
- 6.5. Компанийн тодорхой тооны энгийн хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх үнэт цаасыг тогтоосон үнээр, заасан хугацаанд худалдаж авах эрхийг баталгаажуулсан

- опцион гаргаж болно. Опционоор худалдаж авч болох энгийн хувьцаа нь гүйлгээнд байгаа нийт хувьцааны 25 хувиас бага бол опцион гаргах тухай шийдвэрийг ТУЗ, түүнээс их бол хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлэнэ. Шийдвэрт опцион гаргах болсон үндэслэл, гаргах опционы тоо, опцион эзэмшигчийн худалдан авч болох хувьцааны тоо, хувьцаа худалдан авах үнэ, опционы хүчинтэй байх хугацаа, опционы үнэ зэргийг заасан байна.
- 6.6. Хувьцаа бусад үнэт цаасны нийт үнийг Компанийн тухай хуулийн 55 дугаар зүйлд заасны дагуу ТУЗ тогтооно.
- 6.7. Компаниас шинээр гаргаж байгаа үнэт цаасны төлбөрийг бэлэн мөнгө, үнэт цаас, эд хөрөнгө болон оюуны өмчийг үнэлэх хэлбэрээр хийж болно. Үнэт цаасны төлбөрт тооцох мөнгөн бус хөрөнгийн үнэлгээг уг хэлбэрээр хийхийг сонирхогч бус ТУЗ-ийн саналаар тогтооно. Үнэлгээг тогтоохдоо мэргэжлийн үнэлгээний байгууллагын санал дүгнэлтийг үндэслэл болгоно.
- 6.8. ТУЗ-ийн шийдвэрээр компани нь өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эзэмшигчтэй нь тохиролцсоны үндсэн дээр эргүүлэн худалдаж авч болно. Компани нь энгийн хувьцаанаас бусад үнэт цаасыг бүхэлд нь эсвэл зарим хэсгийг худалдан авч болно. Харин энгийн хувьцааны хувьд тухайн жилд гүйлгээнд байсан нийт хувьцааны дунджаас 25 хувиас илүүгүй байна. Худалдан авсан өөрийн хувьцааг халаасны хувьцаа гэнэ.
- 6.9. Компани нь дараах нөхцөлд өөрийн гаргасан үнэт цаасыг эргүүлэн худалдаж авах шийдвэр гаргаж болно.
- 6.9.1 Хуульд заасан үүргийнхээ дагуу эргүүлэн авах энгийн хувьцаа бол;
- 6.9.2 Үнэт цаасаа эргүүлэн авсны дараа төлбөрийн чадвартаа байвал;
- 6.9.3 Компанийн өөрийн хөрөнгийн хэмжээ нь Компанийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлд заасан доод хэмжээ болон гаргасан давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгалтын үнэ зэргийн нийлбэрээс их бол.
- 6.10. Компанийн хувьцаа эзэмшигч нь бусад хувьцаа эзэмшигчийн саналыг харгалзахгүйгээр өөрийн эзэмшиж байгаа хувьцаагаа чөлөөтэй захиран зарцуулах эрх эдэлнэ.
- 6.11. Компанийн хувьцаа эзэмшигч нь хувьцаагаа үнэт цаасны арилжаа эрхлэх байгууллагаар дамжуулан худалдахаас бусад хэлбэрээр шилжүүлсэн бол хувьцаа эзэмшигчийн бүртгэл хөтлөх этгээд буюу үнэт цаасны хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэх байгууллагад бүртгүүлэх үүрэгтэй.

ДОЛОО. ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРАЛ

- 7.1 Компанийн эрх барих дээд байгууллага нь хувьцаа эзэмшигчдийн хурал /цаашид “ХЭХ” гэх/ байна.
- 7.2 Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал нь ээлжит ба ээлжит бус байна.
- 7.3 ТУЗ нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос баталсан “Хувьцаа эзэмшигчдийн зар хүргэх, хяналт тавих журам”-ыг баталж мөрдүүлнэ.
- 7.4 Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлыг компанийн санхүүгийн жил дууссанаас хойш 4 сарын дотор ТУЗ-өөс зарлаж хуралдуулах бөгөөд Компанийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлд заасны дагуу шийдвэр гаргаж хуралдуулна.
- 7.5 Хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг Компанийн тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлд заасны дагуу ТУЗ-өөс шийдвэрлэж хуралдуулна.
- 7.6 Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар дараах асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэнэ.
- 7.6.1. Компанийн дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчилсэн найруулгыг батлах;
- 7.6.2. Нийлүүлэх, нэгтгэх, хуваах, тусгаарлах буюу өөрчлөх замаар компанийг өөрчлөн байгуулах;

- УЛСЫН ХӨГЖИЛТ
БҮРТГЭГЧ
510

- 7.16 Эчнээ санал хураалтаар шийдвэрлэх асуудлыг тусгасан санал хураах хуудсыг хүлээн авах сүүлчийн өдрөөс ажлын 30-аас доошгүй хоногийн өмнө хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зар хүргэдэг аргаар хувьцаа эзэмшигчдэд хүргүүлэх бөгөөд саналын хуудсыг хүлээн авах, санал тоолох ажлыг Тооллогын комисс хариуцан гүйцэтгэнэ.
- 7.17 Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын тэмдэглэл, тогтоолыг Компанийн тухай хуулийн 74 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу хөтөлж, хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын дарга баталгаажуулан гарын үсэг зурна.

НАЙМ. ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ, ТҮҮНИЙ БҮРЭН ЭРХ

- 8.1 Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын чөлөөт цагт компанийн эрх барих дээд байгууллага нь Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл /цаашид "ТУЗ" гэх/ байна. ТУЗ нь Компанийн тухай хууль, энэ дүрмээр хувь нийлүүлэгчдийн хурлын бүрэн эрхэд хамааруулснаас бусад дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.
- 8.1.1. Компанийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлийг тогтоох;
- 8.1.2. Хувь нийлүүлэгчдийн ээлжит болон ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах, хурлаар хэлэлцэх асуудал, хурлын бүртгэлийн өдөр, хурлын товыг тогтоох;
- 8.1.3. ТУЗ-ийн гишүүдийн цалин, урамшууллын хэмжээг тогтоох;
- 8.1.4. Компанийн тухай хууль болон хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаас эрх олгосон бусад асуудлыг шийдвэрлэх зэрэг болно.
- 8.2 Компанийн ТУЗ нь 9 гишүүнтэй байна. ТУЗ-ийн гишүүдийг хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлаар 2 жилийн хугацаатай сонгоно. ТУЗ-ийн гишүүдийг улируулан сонгож болох бөгөөд хувь нийлүүлэгч биш этгээд ТУЗ-ийн гишүүнээр сонгож ажиллуулж болно. ТУЗ-ийн гишүүдийн гуравны нэгээс доошгүй нь хараат бус гишүүдээс бүрдэнэ.
- 8.3 Гишүүн нь удаан хугацаагаар үүргээ биелүүлж чадахгүй болсон тохиолдолд ТУЗ-өөс түүний оронд өөр хүнийг түр томилно.
- 8.4 ТУЗ-ийн даргыг ТУЗ-ийн гишүүдийн санал хураалтын дийлэнх олонхийн саналаар сонгоно. ТУЗ-ийн даргын эзгүйд түүний томилсон, эсхүл ТУЗ-ийн томилсон гишүүн үүрэг гүйцэтгэнэ.
- ТУЗ-ийн дарга нь:
- 10.6 ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, түүний хурлыг хуралдуулах, хурал даргалах, хурлын тэмдэглэл хөтлүүлэх, хяналт тавих үүрэгтэй.
- 8.5 ТУЗ-ийн хурал хуралдуулах хугацааг ТУЗ-ийн дотоод журмаар тогтооно. ТУЗ нь үйл ажиллагааныхаа журмыг тогтоож батална.
- 8.6 ТУЗ нь өөрийн үйл ажиллагааг үр өгөөжтэй, байнгын мэргэшсэн байдлаар явуулах зорилгоор хороодтой байна. Эдгээр хороодын үйл ажиллагааг ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмаар зохицуулна.
- 8.7 ТУЗ-ийн хурлыг ТУЗ-ийн дарга, түүний гишүүд, компанийн гүйцэтгэх захирал болон ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан бусад этгээдийн шаардлага, санаачилгаар хуралдуулна. ТУЗ эчнээ санал хураалтаар шийдвэр гаргаж болно.
- 8.8 ТУЗ-ийн гишүүдийн дийлэнх олонх оролцсоноор ТУЗ-ийн хурал хүчин төгөлдөр болно. ТУЗ-ийн гишүүд асуудлыг хуралд оролцож буй гишүүдийн дийлэнх олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.
- 8.9 ТУЗ-ийн хэлэлцэж шийдвэрлэсэн хүчин төгөлдөр шийдвэргүйгээр ТУЗ-ийн дарга нь дангаараа эсхүл аль нэг гишүүн болон зарим гишүүд хамтран ТУЗ-ийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх, бүрэн эрхэд нь хамаарах асуудлаар шийдвэр гаргах буюу төлөөлөн удирдах зөвлөлөөр сонгогдоогүй тохиолдолд ТУЗ-ийн байр суурийг төлөөлөх эрхгүй.

- 8.10 ТУЗ нь хуралдаанаар хурлын тэмдэглэл хөтлөх бөгөөд тэмдэглэлд хуралд оролцсон ТУЗ-ийн гишүүд, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурах бөгөөд бичгээр саналаа өгсөн гишүүдийн саналыг ТУЗ-ийн хурлын тэмдэглэлд хавсаргана.
- 8.11 ТУЗ-ийн шийдвэр нь тогтоолын хэлбэртэй байх бөгөөд ТУЗ-ийн дарга гарын үсэг зурж баталгаажуулна.
- 8.12 5 болон түүнээс дээш хувийг эзэмшдэг хувьцаа эзэмшигч нь ТУЗ-ийн гишүүнд нэр дэвшүүлэх эрхтэй бөгөөд ТУЗ-ийн Засаглал, Нэр дэвшүүлэх, Цалин урамшууллын хороо ажлын туршлага, мэргэжлийн ур чадварыг үндэслэн холбогдох шийдвэр, зөвлөмжийг гаргана.
- 8.13 ТУЗ-ийн гишүүд нь Компанийн тухай хуульд заасан эрх бүхий албан тушаалтны хүлээх үүргийг хэрэгжүүлэхээс гадна, дараах үүргийг гүйцэтгэнэ. Үүнд:
- 8.13.1. Компанийн ашиг сонирхлын төлөө, үнэнч шударгаар ажиллах;
 - 8.13.2. Ажил үүргээ гүйцэтгэх явцдаа олж мэдсэн нууц болон нийтэд тараагдаагүй мэдээллийг өөрийн хувийн ашиг сонирхол буюу бусад этгээдийн ашиг сонирхлын үүднээс ашиглахгүй байна.
 - 8.13.3. ТУЗ-д аливаа сонирхлын зөрчлийн талаар мэдээллээ бичгээр мэдэгдэх;
 - 8.13.4. Өрсөлдөгч компанийн ТУЗ-ийн гишүүн, ажилтан, албан хаагчаар ажиллахгүй байх;
 - 8.13.5. ТУЗ-ийн хуралд идэвхитэй оролцож, ажлын туршлага, өөрийн мэдлэг, ур чадвар, нөөц бололцоог дайчлах, хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд ажлаа тайлагнах үүрэгтэй.
- 8.14 Компани шаардлагатай гэж үзвэл тодорхой асуудал эрхэлсэн байнгын болон түр хороог байгуулж болох бөгөөд өөрийн үйл ажиллагааг үр өгөөжтэй, байнгын, мэргэшсэн байдлаар үйл ажиллагааг явуулах зорилготойгоор 1. Аудитын хороо 2. Засаглал, нэр дэвшүүлэх, цалин урамшууллын хороо 3. Эрсдэл, хөрөнгө оруулалтын хороог тус тус байгуулан ажиллуулах бөгөөд хороо тус бүр дор дурдсан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээс гадна өөрсдийн нарийвчилсан журмаар үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлж болно.
- 8.15 Аудитын хорооны дарга нь ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн байх ба уг хороо нь дараах чиглэлээр дүгнэлт гаргаж, ТУЗ-д танилцуулна. Үүнд:
- 8.15.1 Компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийг олон улсын стандартад нийцүүлэн дотоод хяналтын болон эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа, санхүүгийн тайлан, санхүү эдийн засгийн бусад мэдээллийн үнэ бодит байдалд хяналт тавих;
 - 8.15.2 Дотоод хяналтын албаны удирдлага, ажилтнуудыг томилох, цалин урамшууллыг тогтоох санал боловсруулах ;
 - 8.15.3 Аудитын байгууллагыг сонгох, тэдний ажлын хөлсний хэмжээг тогтоох талаар санал боловсруулах;
 - 8.15.4 Хорооны чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар шалгалт хийж дүгнэлт гаргах талаар хөндлөнгийн аудитын байгууллагад чиглэл өгөх (чухам ямар чиглэлээр шалгалт хийж, дүгнэлт гаргасан байх талаар аудитын байгууллагатай байгуулах гэрээнд тусгах замаар энэ эрхээ хэрэгжүүлнэ) ;
 - 8.15.5 Их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэлд хяналт тавих, дүгнэлт гаргах;
 - 8.15.6 Компанийн ТУЗ-өөс шилжүүлсэн болон ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан бусад чиг үүрэг;
- 8.16 Засаглал, нэр дэвшүүлэх, цалин урамшууллын хороо нь дараах үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- 8.16.1 ТУЗ-ийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшигчид тавих шаардлагыг тодорхойлж, ур чадвар, мэдлэг, боловсрол, ажлын туршлага зэргийг үнэлэх шалгуурыг тогтоох;
- 8.16.2 ТУЗ-ийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшигчийн ур чадвар, мэдлэг боловсрол, ажлын туршлага, харин хараат бус гишүүдийн хувьд энэхүү дүрмийн 8.13-т заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх ;
- 8.16.3 ТУЗ-ийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлагад нэр дэвшигчийг бүртгэн сонгон шалгаруулалт хийж, хувьцаа эзэмшигчийн хуралд шууд нэр дэвшүүлэх;
- 8.16.4 ТУЗ-ийн гишүүн, гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагаанд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх;
- 8.16.5 Гүйцэтгэх удирдлагатай байгуулах гэрээний нөхцөлийг боловсруулах;
- 8.16.6 ТУЗ-ийн гишүүдээс бусад компанийн эрх бүхий албан тушаалтны ажлын гүйцэтгэлд гүйцэтгэх удирдлагаас өгсөн үнэлгээнд дүгнэлт гаргах;
- 8.16.7 Бүрэн эрх нь дуусгавар болсноос хойш 3 жилийн хугацаанд аливаа хувьцаат компанийн ТУЗ-ийн гишүүн байх эрхгүй этгээдийн нэрийг дэвшүүлэхээс татгалзах;
- 8.16.8 Компанийн үйл ажиллагаа нээлттэй, ил тод байгаа эсэх, хууль болон эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон, мэдээллийг нийтийн хүртээл болгож байгаа байдалд хяналт тавих;
- 8.16.9 ТУЗ-ийн гишүүд, гүйцэтгэх удирдлага болон бусад эрх бүхий албан тушаалтны цалин, урамшууллын талаар баримтлах бодлогыг батлах, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- 8.16.10 ТУЗ-ийн гишүүд, гүйцэтгэх удирдлага болон бусад эрх бүхий албан тушаалтанд олгох цалин, урамшууллын дээд хязгаарыг тогтоох, тогтоосон хэмжээнд багтаан цалин, урамшуулал олгох санал боловсруулах;
- 8.16.11 Компанид мөрдөж байгаа ажлын үр дүнтэй холбогдсон компанийн урамшууллын системийн зорилгыг тодорхойлж, үр дүнг үнэлэх;
- 8.16.12 Компанийн ТУЗ-өөс шилжүүлсэн болон ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан бусад чиг үүргийг хэрэгжүүлэх;
- 8.17 Эрсдэл, Хөрөнгө оруулалтын хороо нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.
- 8.17.1 Компанийн стратеги төлөвлөгөөг судалгааны үндсэн дээр боловсруулж, Төлөөлөн Удирдах зөвлөлд танилцуулан батлуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих, дүгнэлт гаргах;
- 8.17.2 Санхүүгийн тайлан, их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн стратеги төлөвлөлтөд нийцсэн эсэхэд хяналт тавьж, дүгнэлт гаргах, шинээр хийгдэх хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэлд стратегийн эрсдэлийн урьдчилан дүгнэлт гаргах, чиглэл, зөвлөмж боловсруулах;
- 8.17.3 Компанийн үнэ цэнийг тодорхойлж, хувьцааны үнэ цэнийг дээшлүүлэх, хамгаалахад чиглэсэн бодлого боловсруулах, бодлогын хэрэгжилтэд хяналт тавих, дүгнэлт гаргах;
- 8.17.4 Гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж стратегийн удирдамж чиглэлээр хангаж ажиллах ба дотоод хяналт, эрсдэлийн удирдлага, стратеги төлөвлөлт, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, томоохон гэрээ хэлцлүүд, компанийн өөрчлөн байгуулалт (нэгдэх, нийлэх, хуваах, тусгаарлах) зэрэгт хяналт тавьж ажиллана;
- 8.17.5 Компанийн ТУЗ-өөс шилжүүлсэн болон ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журамд заасан бусад чиг үүрэг;

- 8.18 ТУЗ-ийн гишүүн нь тухайн жилд гурав болон түүнээс дээш удаа хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ТУЗ-ийн хуралд биеэр оролцоогүй, аливаа хэлбэрээр саналаа өгөөгүй мөн компанийн холбогдох үйл ажиллагаа, хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцоогүй, идэвхи хариуцлагагүй үйл ажиллагаа явуулсан тохиолдолд ТУЗ-ийн холбогдох хороо нь уг гишүүний бүрэн эрхийн асуудлыг авч хэлэлцэх үүрэгтэй бөгөөд ТУЗ уг гишүүний бүрэн эрхийн хугацаанаас өмнө чөлөөлөх үүрэгтэй.

ЕС. ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГА

- 9.1 Компанийн гүйцэтгэх удирдлага (цаашид “Гүйцэтгэх захирал” гэх) нь энэ дүрэмд заасан болон ТУЗ-тай байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний хүрээнд компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах ба ТУЗ-өөс олгосон эрх хэмжээний хүрээнд компанийн нэрийн өмнөөс хэлцэл хийх, гэрээ байгуулах зэрэг Компанийн тухай хууль болон энэ дүрэмд зааснаар компанийг бүхий л харилцаанд итгэмжлэлгүйгээр төлөөлнө.
- 9.2 Гүйцэтгэх захирлын ТУЗ-тэй байгуулсан гэрээнд Гүйцэтгэх захирлын эрх, үүрэг, хариуцлагын хэмжээ, хязгаар, хариуцлагаас чөлөөлөх үндэслэл, хэлс, урамшуулал зэргийг тусгана.
- 9.3 Компанийн гүйцэтгэх удирдлагыг Гүйцэтгэх захирал дангаар хэрэгжүүлнэ. Компанийн үйл ажиллагааны цар хүрээ, ажлын ачаалал зэргээс хамаарч гүйцэтгэх удирдлагыг багаар хэрэгжүүлж болно.
- 9.4 Гүйцэтгэх захирал нь ТУЗ-ийн гишүүн байж болно.
- 9.5 Гүйцэтгэх захирал нь албан тушаалаасаа чөлөөлөгдөх хүсэлтээ ТУЗ-д нэг сарын өмнө бичгээр мэдэгдсэнээр ТУЗ-ийн хурлаар уг асуудлыг авч хянан хэлэлцэнэ.
- 9.6 ТУЗ нь гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрхийг хууль болон гэрээнд заасан үндэслэлээр хязгаарлах эрхийг хэдийд ч хэрэгжүүлж болно.
- 9.7 Компанийн эрх бүхий албан тушаалтныг ажилд томилох, чөлөөлөх, компанийн орон тоо, цалингийн сангийн хэмжээг ТУЗ-өөр тогтоолгох, ажилтнуудын ажлын байрны тодорхойлолтыг батлах, ажилтантай Хөдөлмөрийн гэрээ байгуулах, цуцлах зэрэг компанийн нэрийн өмнөөс үйл ажиллагаа явуулна.
- 9.8 Гүйцэтгэх захирлын жил бүрийн гүйцэтгэлийн үнэлгээг холбогдох хороогоор хэлэлцэж, ТУЗ-д тухай бүр тайлагнаж ажиллана.

АРАВ. КОМПАНИЙН САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА БҮРТГЭЛ ТАЙЛАН НОГДОЛ, АШИГ ХУВААРИЛАХ

- 10.1 Компанийн санхүүгийн жил нь жил бүрийн 1 сарын 1-нээс эхэлж 12 сарын 31-нд дуусгавар болно.
- 10.2 Компаний санхүүгийн тайлангаа Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Аудитын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу гаргаж баталгаажуулах бөгөөд тайланг хувьцаа эзэмшигч болон эрх бүхий бусад этгээдэд танилцуулна.
- 10.3 Компанийн санхүүгийн тайлан, түүний үнэн зөвийг компанийн гүйцэтгэх удирдлага хариуцна.
- 10.4 Санхүүгийн тайлан нь Компанийн тухай хуулийн 95 дугаар зүйлийн 95.1 дэх хэсэгт заасан шаардлагыг хангасан байна.

- 10.5 Компанийн жилийн санхүүгийн тайлан гарсаны дараа дор дурдсан нөхцөл шаардлагууд бүрэн хангагдсан тохиолдолд цэвэр ашгаас ногдол ашиг хуваарила. Үүнд:
- 10.5.1 Ногдол ашиг төлсний дараа компани төлбөрийн чадвартай байх;
- 10.5.2 Ногдол ашиг төлсний дараа компанийн өөрийн хөрөнгө нь хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгалтын үнэ, хуульд заасанчлан өөрийн хөрөнгийн доод хэмжээний нийлбэрээс илүү байх;
- 10.5.3 Компани эргүүлэн худалдаж авах үүрэгтэй үнэт цаасаа бүрэн авсан байх;
- 10.6 Ногдол ашиг хуваарилаагүй бол Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл нь энэ талаарх шалтгаан нөхцөлийг Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд тайлагнана.
- 10.7 Ногдол ашиг хуваарилалтын шийдвэрийг Ногдол ашиг хуваарилах бодлоготой уялдуулан Төлөөлөн удирдах зөвлөл гаргана. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолд хувьцаа бүрт ногдох ашгийн хэмжээ, ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах “бүртгэлийн өдөр” болон ногдол ашиг төлж эхлэх өдрийг тогтоож, энэ талаар хувьцаа эзэмшигчид мэдэгдэнэ.
- 10.8 Нэг төрлийн хувьцаанд адил хэмжээний ашиг хуваарила. Ногдол ашгийг бэлэн мөнгө, эд хөрөнгө, түүнчлэн компанийн болон бусад этгээдийн үнэт цаасаар төлж болно.

АРВАН НЭГ. КОМПАНИЙН САНХҮҮ ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХЯНАЛТ ТАВИХ

- 11.1. ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын Хороо нь компанийн санхүүгийн тайлан гаргах үйл ажиллагаа, аудитын үйл ажиллагаанд тавьж буй хяналтын үйл ажиллагаа, санхүүгийн болон бусад холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журмын хэрэгжилтэд тавьж буй хяналтын үйл ажиллагаа, компанийн эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа зэрэгт хяналт тавих, зөвлөмж өгөх чиг үүрэгтэй байна.
- 11.2. ТУЗ-ийн гишүүдийн олонхийн саналаар аудитын хороо нь 3-аас доошгүй гишүүний бүрэлдэхүүнтэйгээр 2 жилийн хугацаатай сонгогдоно.
- 11.3. Аудитын хорооны бүрэн эрх, чиг үүрэг, гишүүдэд тавих шаардлага зэргийг ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмаар зохицуулах бөгөөд бусад зүйлсийг аудитын хорооноос баталсан дотоод журмаар зохицуулна.
- 11.4. Аудитын хороо нь хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд тайлбар өгөх үүрэгтэй оролцох эрхтэй.
- 11.5. Аудитын хороо нь ТУЗ-д ажлаа тайлагнана.
- 11.6. Аудитын хороо нь Аудитын тухай хуульд заасны дагуу компанийн санхүүгийн тайланг баталгаажуулах, санхүү эдийн засгийн үйл ажиллагаанд бүрэн болон хэсэгчилсэн шалгалт хийлгэх зорилгоор аудитын байгууллагыг сонгож, түүнтэй байгуулах гэрээг ТУЗ-өөр батлуулна.
- 11.7. Гэрээнд компанийн болон аудитын байгууллагын эрх, үүрэг, хариуцлага, аудитын байгууллагад төлөх хөлсний хэмжээг заана.
- 11.8. Санхүү, эдийн засгийн үйл ажиллагаанд тавих аудитын байгууллагын шалгалт нь ээлжит болон ээлжит бус байна.
- 11.9. Компанийн жилийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхийн тулд ээлжит шалгалт хийнэ.
- 11.10. Дараах этгээдийг компанийн дотоод аудитор болон аудитын байгууллагаар сонгон ажиллуулахыг хориглоно. Үүнд:

- 11.10.1 Компанийн нэгдмэл сонирхолтой этгээд, компанийн эрх бүхий албан тушаалтан, тэдгээрт нэгдмэл сонирхолтой этгээд компанийн буюу нэгдмэл сонирхолтой компанийн хөлсний ажилтан, эрх бүхий албан тушаалтан бол;
- 11.10.2 Компани болон түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн гаргасан үнэт цаас, эсхүл компанийн болон түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд холбогдох бусад эд хөрөнгө буюу эд хөрөнгийн эзэмшдэг бол;
- 11.10.3 Компанитай аудитаас бусад асуудлаар аливаа хэлцэл хийсэн этгээд бол;
- 11.11 Компанийн тухай хуулийн 97 дугаар зүйлийн 97.1-д заасан компанийн бичиг баримтыг Компани нь хяналт шалгалт, лавлагаа, түүх, архивын зорилгоор холбогдох хуульд зааснаар хадгална.

АРВАН ХОЁР. КОМПАНИЙН ҮНДСЭН ХАРИУЦЛАГА

- 12.1 Компанийн ТУЗ-ийн гишүүд, Гүйцэтгэх захирал, Ерөнхий нягтлан бодогч, Санхүү хариуцсан захирал, Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл (цаашид “ТУЗ” гэх) - ийн Нарийн бичгийн дарга нар нь бүрэн эрхийн хугацаанд эрх бүхий албан тушаалтан байх бөгөөд өөрийн хууль бус үйл ажиллагааны улмаас компанид учруулсан хохирлыг Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 81, 82 дугаар зүйлд заасан хариуцлага хүлээнэ.
- 12.2 Компани нь зөвхөн өөрийн хөрөнгөөр хариуцлага хүлээнэ.
- 12.3 Компани нь өөрийн хувьцаа эзэмшигчдийн хариуцлагыг хүлээхгүй бөгөөд хавьцаа эзэмшигчид нь компанийн хариуцлагыг өөрийн эзэмшлийн хувьцааны хэмжээгээр хүлээнэ.

АРВАН ГУРАВ. КОМПАНИЙГ ӨӨРЧЛӨН БАЙГУУЛАХ, ТАТАН БУУЛГАХ

- 13.1 Компанийн ХЭХ-ын шийдвэрээр буюу Компанийн хуульд заасан бусад үндэслэлээр (нэгдэх, нийлэх, хуваах, тусгаарлах, өөрчлөн зохион байгуулах замаар) өөрчлөн байгуулж болно.
- 13.2 Компанийг өөрчлөн байгуулах асуудлыг Компанийн тухай хуулийн 18-24 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу шийдвэрлэнэ.
- 13.3 Компанийг ХЭХ-ын шийдвэр болон Шүүхийн шийдвэрээр ХЭХ-ын шийдвэрээр компанийг татан буулгах ажиллагааг ТУЗ-өөс томилогдсон Татан буулгах комисс, хэрэв шүүхийн шийдвэрээр татан буугдаж байгаа бол шүүхээс томилсон хэрэг гүйцэтгэгч гүйцэтгэнэ.
- 13.4 Монгол Улсын Шүүх дор дурьдсан үндэслэлээр компанийг татан буулгана. Үүнд:
- 13.4.1 Компани дампуурсан;
- 13.4.2 Нэг ч гишүүн үлдээгүй;
- 13.4.3 Хуульд заасан бусад үндэслэл;
- 13.5 Дараах тохиолдолд ХЭХ-ын шийдвэрээр компанийг татан буулгана. Үүнд:
- 13.5.1 Компанийн үйл ажиллагаа алдагдалтай байгаагаас компани цаашид үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй болсон;
- 13.5.2 Компанийг татан буулгахыг ХЭХ-д оролцож буй саналын эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн дийлэнх олонхи нь дэмжсэн;
- 13.5.3 ХЭХ-д оролцож буй саналын эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн дийлэнх олонхи нь компанийг хуваах, өөр компанид нэгтгэх шийдвэр гаргасан;
- 13.6 Компанийг татан буулгах тохиолдолд нэхэмжлэгчийн нэхэмжлэлийг хангасны дараа үлдсэн хөрөнгө (үүний дотор компанийн эд хөрөнгийг борлуулсны

- орлого мөн орно) -ийг Компанийн хуульд заасны дагуу хувьцаа эзэмшигчдэд хуваарилна.
- 13.7 Компанийг татан буулгах үед түүний өр төлбөрийг барагдуулахдаа Иргэний хууль, энэ хууль болон бусад хуулийг дагаж мөрдөнө.
- 13.8 Компанийг бүртгэх байгууллага Улсын бүртгэлээс хассанаар татан буулгасанд тооцно.

АРВАН ДӨРӨВ. БУСАД

- 14.1 ХЭХ-д оролцогчдын олонхийн шийдвэрээр дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.
- 14.2 Дүрэм болон холбогдох журамд шууд заагаагүй аливаа асуудлыг тухайн үед нь хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа Монгол Улсын хууль болон эрх зүйн бусад актаар зохицуулна.
- 14.3 Дүрэм нь Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газар бүртгүүлснээр хүчин төгөлдөр болох бөгөөд компани татан буугдах буюу өөрчлөн байгуулагдах хүртэл хугацаагүй үйлчилнэ.

